

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXII. Ravennaten. emphyteusis. De renovatione emphyteutica per Ecclesiam concedenda potius proximioribus. quàm extraneis, An capienda sit cum eisdem conditionibus, quæ ab alio reperiuntur; Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

Practicè quoque, nam quatenus pertinet ad præfata indulta ultimo loco concessa per *Alexandrum VII.* dictis Civitatibus *Perutinæ & Tiphernati*, nulla obstabat conventio partium, sed solum dispositio juris, neque omnino clara, cum vel ex antiqua consuetudine, vel ob rationem meliorationis ac reductionis illorum bonorum alijs sterilius ad culturam, prætendebatur etiam de iure id, quod ad lites & controversias tollendas per dicta indulta determinatum fuit, ut respectu præferim Civitatis *Perusinæ* patet ex decisione Rotæ præcedenter edita in *Perusina bonorum 9. Maii 1653. coram Melio.*

Magis verò ad rem id practicè probari observabam ab exemplo dicti alterius indulti per *Urbanum VIII.* concessi aliquibus Civitatibus & Dioecibus Status *Urbini*. Cum enim, ut ex eisdem indulti tenore patet, duplex, & satis congrua ratio ibi concurreret, una probabilis traditionis & famæ, quod in ea regione illa bona antiquitus essent privatorum, voluntariè in protectionem Ecclesiæ tradita; Et altera quod cum ageretur de populis ob feudi devolutionem de novo venientibus sub immediato regimine Papæ, congruum erat illos aliquibus gratis prosequi, quæ rationes ita militabant in aliis Civitatibus & Dioecibus, ac in ipsamet *Urbinate*, & magis utpotè *Metropolitica*. Adhuc tamen dicta Civitas sub præfato indulto comprehensa, non est, non ex alia ratione nisi prædicta, quod ibi inter clericum & populum adeit transactio, de qua in duplici *Urbinate*. hoc eodem tit. disc. 19. & 26. quia Princeps non solet nec debet apponere manus in iis, super quibus partes ex conventionione sibi jam providerunt; Adhuc negotium pendet absque resolutione.

RAVENNATEN.

EMPHYTEUSIS

PRO

ARCHIEPISCOPO,

CUM

ALBA OSIA.

Casus disputatus in Rota, ubi pendet.

De renovatione emphyteutica per Ecclesiam concedenda potius proximioribus quam extraneis, an capienda sit cum eisdem conditionibus, quæ ab alio reperiuntur; Et de laudemio pro huiusmodi renovationibus solvendo, quomodo illud regulandum sit. Et quando illius solutio facta per unum liberet alterum.

SUMMARIUM.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **E**cclēsia *Metropolitana Ravennatensis* non subjacet concordiis, sed circa renovationes proceditur cum dispositione juris.
- 3 **A**gnatus vel proximior volens extraneo præferri in renovatione, tenetur offerre easdē condiciones.
- 4 **S**equita non culpōsa devōtione per lineam finitiam, rescindenda sunt melioramenta.
- 5 **D**e laudemio solvendo pro renovatione, & an sit illud in idem, de quo in l. fin. C. de jure emphyt. *Card. de Luca de Emphytusi Pars II.*

6 **P**ro renovatione unicum laudemium solvendum est, non duplicatum, & n. 9.

7 **D**ominus non prohibetur invenire oblatores facientes meliorem ejus conditionem.

8 **D**antur plures species renovationis, & in quibus debeat laudemium necnè.

9 **D**eclaratur conclusio de qua nu. 6.

DISC. XXII.

Equita devolutione quorundam bonorum emphyteuticorum Ecclesiæ *Metropolitane* per obitum *Caroli Monaldini*, Archiepiscopus renovationem concessit *Benedicto Monaldino* patruo magno, qui pro laudemio, seu intratura solvit scut. 600. necnon submitit domino Ecclesiæ omnia ædificia & melioramenta in eisdem bonis facta per prædecessores emphyteutas, quorum ipse ex testamento erat hæres. Cumque deinde *Alba Osa* tanquam mater dicti *Caroli* ultimi defuncti, obtinisset per binas decisiones per *Rotam* declarari, sibi potius tanquam proximiori dictam renovationem debitam esse, juxta *conf. Romani, 32. cum sequacibus*, ex iis, quæ habentur in *Forsolviens. disc. 3.* ubi hujus causæ decisiones quoque enunciantur, eadem *Alba* obtinuit in eadem *Rota* coram eodem *Tata*, coram quo dictæ decisiones prodierant, subscribi dubium, an *Archiepiscopus* sibi teneretur tradere investituram, & sub quibus conditionibus, eo que bis proposito, nulla capta fuit resolutio, quæ pendet.

In secunda verò disputatione, in qua solum pro Archiepiscopo scribebam, distinguendo duas partes dubii, Unam scilicet super modo concedendâ dictam renovationem, cujus substantiam Archiepiscopus non controvertebat, cum sola controversia esset inter partes circa pertinentiam seu prælationem, Et alteram circa solutionem laudemii seu intraturæ.

Quoad primum, cum bona Ecclesiæ *Metropolitane* non subjacent concordiis, præsertim ultimæ, ut in alia *Ravennaten. disc. preced.* neque desuper cadant illæ difficultates, quæ habentur in hac renovationis materia in *Fanen. seu Senogallien. in Eugubini seu Fanen. & in Farsen. disc. 5. 6. & 8.* ac etiam in aliis hoc. tit. sed procedendum sit cum terminis juris communis, Hinc planam credebam resolutionem favore Archiepiscopi, cum scilicet non teneri hanc renovationem facere, nisi cum eisdem legibus & conditionibus, pro quibus alter agnatus renovationem obtinuerat, cum solum proximiori prælato concedatur in concursu cum extraneo vel remotiore absque domini directi præjudicio, & sic cum eisdem legibus & conditionibus ab alio oblatis ex deductis per *Hondea. conf. 51. num. 57. lib. 1. & alios collectos per Fulgin. de emphytensi ut. de renovat. quest. 1. num. 53. & sequen. Casar. de Gr. ff. decis. 4. num. 7. cum sequen. de reb. Eccles. non alien. cum aliis, de quibus in *Theatina renovationis hoc tit. disc. 12.* Et in individuo confirmis renovationis faciendæ per hanc eandem Ecclesiam pleat in alia *Ravennaten. coram Dunozeo* inter suas decis. 453. repetita decis. 201. num. 32. cum sequen. par. 7. rec. nisi aliqua justa causa concurrat, quæ dictæ regulæ limitationem suadeat juxta casum, de quo in dicta *Theatina*.*

Et idèd cum alter innovatus, ultra solutionem laudemii submitteret directo domino Ecclesiæ omnia ædificia & melioramenta, quæ non dubitatur in

E 3 casu

casu non culposæ devolutionis per hæredem emphyteutæ detrahenda esse, ut in specie hujus Ecclesiæ firmatur *apud Roias decis. 468. & 469.* habetur plenè actum *in nullius Baren. melioramentorum sub iii. de feudis disc. 27.* idcirco si aëtrix volebat præferri, dicebam suum onus esse curare, quod Ecclesiæ ita exempta remaneret à dicta refectione melioramentorum.

Et quamvis scribentes in contrarium dicerent, quod id esset velle cogere ad præstandum factum alienum, ad quod utpotè impossibile nemo præcisè cogendus est, juxta vulgaria axiomata, super quibus magnus fiebat allegationum cumulus. Nihilominus replicabam hanc esse levem objectionem, quoniam cum non ageretur de melioramentis separabilibus, quæ per meliorantem detrahuntur in specie jure domini, sed de inseparabilibus, in quibus refectione intrat in æstimatione, & sic in pecunia recipiente functionem in genere suo, facile reddebatur implementum, assumendo in se illud onus faciendi dictam refectionem hæredi meliorantis, quod aliis ipsi Ecclesiæ dominæ directæ incumberet. Et ex qua præsertim circumstantia, mihi quamvis in dicta alia causa renovationis inter partes non scribenti, parum probabiles videbantur dictæ resolutiones super puncto renovationis eodem modo, quo alia in dicta Foroliviensium, dum utriusque secundæ respectivè resolutiones fuerunt contemporaneæ, atque una fuit causa alterius.

Quoerè ad alterum punctum seu dubii partem, scribentes pro aëtrice magnam vim constituebant in auctoritate *Amadei de Ponte & Burgis, ex quibus Fulgin. sub iii. de laudemio quest. 15. n. 1. & 2. excitat dubitationem*, eo quia istud laudemium non est illud, quod decernitur in l. finali Cod. de jur. emphyt. quod percutit casum assensus præstandi alienationi rei emphyteuticæ.

Et ulterius satis insitebant in eo, quod dominus directus pro una renovatione, seu pro uno assensu, unco laudemio contentus esse debet, neque illud duplicatum prætereundum potest ex congettis per *Nigrum de laudemio q. 18. nu. 19. & 20. tom. 2.*

Verum pariter hujusmodi oppositiones leves, parumque probabiles videbantur, Quatenus enim pertinet ad primam resultantem à præfatis auctoritatibus, Ego quoque admittebam, quod istud laudemium non sit illud, de quo agit *textus in d. l. finali*, sed sit quid diversum, quod per quemdam modum seu usum loquendi, & adinstar, dicitur laudemium, alicubi *intratura*, seu *Caposoldum*, aut alio vocabulo explicari solitum, tanquam ret recognitione, quæ domino præstatur pro renovatione, circa quam recognitionem utpotè in jure ignotam & non determinatam, deferendum est consuetudini, ubi illa adest, eaque deficiente, non videtur dominum prohibendum esse suam conditionem facere meliorem, ac invenire meliores oblatores, adversus quos solum, non autem adversus dominum proximiori conceditur prælatio in pari causa, ut in proposito advertitur in dicta *Enoubina seu Fanen disc. 5.* ubi actum fuit de hoc puncto, ibique difficultas tota residebat in particulari indulto *Urbani VIII.* ut patet ex decisione in ea causa edita *coram Celfo inter suas decis. 232.*

Atque ad æquivoca tollenda dicebam in hoc proposito renovationis, tres in jure haberi casus diversos, & inter se distinctos satis diversam rationem habentes, ideòq; in simul non confundendos; Primus enim est circa illam renovationem, quam

investitura adhuc durante, ad quamdam domini directi utilitatem vel faciliorem domini probationem singulis quibusque temporibus, puta de 29. in 29. annos emphyteuta petere ac recipere tenetur juxta casum, de quo *decis. 438. par. 1. & 318. par. 5. rec. Adde. ad Gregor. decis. 3. 48. & habetur in Bonon. honorum de Campogio disc. 53. & in aliis hoc tit. & tunc deferendum est consuetudini, qua cessante nullum laudemium seu alia recognitio prærendi potest, nisi lex investituræ aliter disponat, quoniam inducenda non sunt onera, quæ lex inducere noluit, Ac etiam quia est actus, qui fit in gratiam ipsius domini pro faciliiori probatione sui domini, & ex eadem ratione de qua in casu proxime sequenti.*

Alter renovationis casus est, ubi ex consuetudine vel lege investituræ, etiam in emphyteusi illa petenda est per novum successorem, adinstar illius, quæ per leges feudales intrat annum & diem peti debet ex deductis in *Farsen. in Campanien. elevii, & in Massanen. renovationis sub iii. de feudis disc. 28. 52. & 59.* Et tunc quoties non obstat consuetudo, seu lex investituræ, nullum pariter laudemium solvendum est ex eadem jam dicta ratione, quod investitura adhuc durat, neq; tale onus in jure cautum reperitur, ut ex *Rosenhul. & aliis feudistis firmatur in dicta Massanen. sub iii. de feudis d. 59.*

Tertius demum est casus ad rem adaptabilis, ubi scilicet finita investitura, & facto casu devolutionis, dominus volens, possit pro se retinere, eoque volente alteri concedere tunc proximiori vel respectivè hæredi ultimi emphyteutæ ex quadam æquitate derivata ex dispositione *textus in l. 3. ff. de aqua quorid. & aëtrix*, juxta receptam traditionem *glos. & Bart. ibidem*, debita est prælatio, de qua ex professo præsertim in *d. Foroliviensium*, & tunc ut dictum est, cessante consuetudine vel privilegio, in puris terminis juris communis nullatenus prohibendus est dominus reperire novos emphyteutas meliorem ejus conditionem facientes, dum volens potest pro se retinere, & nemini concedere, & sic nulla subest auctoritas vel ratio legalis, quæ contrarium suadeat.

Demum verò quoad punctum obtinendi unicuique, non autem duplicatum laudemium pro eodem actu, & super quo major ac tota vis constituebatur ex parte aëtrix, Dicebam, etiam cum sensu veritatis, id rectè procedere in actibus connexis, & in quibus illius, qui laudemium jam solvit interest aliud non solvi, juxta casum, de quibus agunt *Mament. cons. 128. & sequen. Thes. jun. lib. 4. qu. 51. Surd. decis. 305. Fontanell. dec. 277. num. 21. & sequen. Nigr. de laudemio q. 2. qu. 8. & 18.* eodem modo, quo habetur in solutione gabellæ, ubi scilicet intrat retractus legalis, vel conventionalis, per quem unus actus alteri inesse dicitur, atque si duplicatum laudemium, sive duplicata gabella solveretur, id redundaret in earumdem partium onus & gravamen; Hoc autem in præfenti non intrabat, quoniam nulla connexio aderat inter aëtricem & dictum alterum agnatum, adversus quem illa prælationem obtinuerat, idcirco juvari non poterat solutione facta per ejus æmulum & collicigantem, sed debebat ex parte sua adimplere onus sibi incumbens, remanente ipsi domino directo onere restituendi alteri innovato & excluso, id quod acciperat, ex conditione causa data, & causa non sequuta; Et hanc credebam esse veritatem.